

**KODEKS
ETYCZNY
2020**

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OD THIERRY FUNCK-BRENTANO	str. 3
SŁOWO WSTĘPNE OD ZARZĄDU	str. 4
ZASADY OGÓLNE	str. 5

KODEKS ETYCZNY GRUPY LAGARDÈRE

1

ZAPEWNIENIE PODSTAWOWYCH PRAW	7
--------------------------------------	---

- **Prawa człowieka i warunki pracy** str. 7

2

STOSUNKI WEWNĄTRZ GRUPY	8
--------------------------------	---

- **Warunki pracy i polityka BHP służące ochronie zdrowia fizycznego i psychicznego pracowników** str. 8
- **Walka z dyskryminacją** str. 8
- **Promowanie szacunku dla innych i zero tolerancji dla nękania** str. 8
- **Stosunki ze związkami zawodowymi** str. 9
- **Kierownictwo** str. 9
- **Szkolenia i zapewnienie możliwości awansu** str. 9
- **Poufność informacji i ochrona prywatności pracowników** str. 9

3

STOSUNKI Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI I KONKURENCJĄ	11
---	----

- **Konkurencja i uczciwe praktyki biznesowe** str. 11
- **Zakaz korupcji** str. 12
- **Usługi płatnych pośredników** str. 12
- **Konflikty interesów** str. 12

• Prezenty i inne korzyści	str. 13
• Wkład dokonywany na rzecz organizacji politycznych i / lub religijnych przez lub w imieniu podmiotów należących do Grupy	str. 13
• Polityka odpowiedzialnych zakupów	str. 13
• Promowanie zasad Kodeksu wśród zewnętrznych partnerów Grupy	str. 14
• Przestrzeganie międzynarodowych sankcji gospodarczych	str. 14
• Zwalczanie procederu prania pieniędzy	str. 14
4	
STOSUNKI Z KLIENTAMI	15
• Wydajność produktów i usług	str. 15
• Zasady dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa żywności	str. 15
• Uczciwa reklama i marketing	str. 15
• Poufność informacji oraz ochrona prywatności dostawców i klientów	str. 16
5	
STOSUNKI Z AKCJONARIUSZAMI	17
• Ochrona aktywów i marek Grupy	str. 17
• Przejrzystość sprawozdawczości finansowej	str. 17
• Poufność informacji dotyczących Grupy	str. 18
6	
ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA	19
7	
ŚRODOWISKO NATURALNE	20
• Promowanie podstawowych zasad ochrony środowiska i zgodność z obowiązującymi przepisami w tym zakresie	str. 20
• Odpowiedzialność za środowisko	str. 20
SYSTEM ZGŁASZANIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI	str. 21
OŚWIADCZENIE I ZOBOWIĄZANIE PRACOWNIKA	str. 22

**INFORMACJE
OD
THIERRY FUNCK-BRENTANO**

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy,

Poniżej przedstawiamy nową i zaktualizowaną wersję Kodeksu Etycznego Grupy Lagardère, określającego podstawowe zasady, które należy stosować w naszej działalności biznesowej.

Kodeks, opublikowany po raz pierwszy w 1994 roku, określa główne zasady i ogólne ramy regulujące działania osób wykonujących pracę na rzecz Grupy. Kodeks bazuje przede wszystkim na przestrzeganiu przez Grupę międzynarodowych zasad i przepisów prawa mających zastosowanie do jej działalności. Kodeks to nie tylko lista ograniczeń, ale również przewodnik i narzędzie w procesie decyzyjnym. Jego celem nie jest w żaden sposób zastąpienie jakichkolwiek krajowych i międzynarodowych przepisów, ale ich uzupełnienie.

Kodeks określa minimalne standardy, które powinny być stosowane we wszystkich podmiotach Grupy. Niemniej jednak podmioty Grupy mogą wprowadzać dodatkowe reguły lub zasady postępowania, które są bardziej szczegółowe i/lub bardziej dopasowane do ich konkretnej branży lub do określonego otoczenia regulacyjnego, etycznego i biznesowego w krajach prowadzonej działalności. Te dodatkowe zasady i regulacje nie mogą być sprzeczne z Kodeksem Etycznym Grupy. W przypadku rozbieżności pierwszeństwo mają bardziej surowe zasady.

Niniejszy Kodeks podlega regularnej aktualizacji w celu uwzględnienia zmian zachodzących w obrębie Grupy i jej środowiska operacyjnego, a także nowych wymagań, które mają wpływ na sposób prowadzenia naszej działalności. Proszę Was o zapoznanie się i wdrożenie niniejszego zaktualizowanego Kodeksu Etycznego Grupy.

Mam nadzieję, że Kodeks będzie dla Was ciekawą i owocną lekturą.

Thierry Funck-Brentano

Wspólnik Zarządzający, Lagardère SCA

Dyrektor ds. HR, Komunikacji

i Zrównoważonego Rozwoju

SŁOWO WSTĘPNE OD ZARZĄDU

Integralność i dążenie do doskonałości wszystkich osób pracujących dla Grupy Lagardère to kluczowe czynniki sukcesu Grupy.

Każda osoba, która wykonuje pracę na rzecz Grupy, bez względu na jej charakter, jest zobowiązana do przestrzegania niniejszego Kodeksu. Obowiązkiem każdego z nas jest poszanowanie i promowanie Kodeksu oraz jego realizacja w kontaktach ze wszystkimi partnerami zewnętrznymi.

Ufamy, że nasi Pracownicy/Współpracownicy będą wykonywali wszystkie działania w ramach Grupy, bezpośrednio lub za pośrednictwem naszych partnerów zewnętrznych, zgodnie z obowiązującym prawem lokalnym oraz zasadami określonymi w niniejszym Kodeksie.

Przez wiele lat ciężko pracowaliśmy, aby promować i przestrzegać surowych standardów etycznych będących podstawą naszych wartości i kultury korporacyjnej. Kodeks jest jednym z podstawowych dokumentów, na których opiera się polityka społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) Grupy.

Niniejszy Kodeks odzwierciedla nasze wartości, naszą kulturę i zaangażowanie.

Arnaud Lagardère

Komplementariusz i Wspólnik
Zarządzający,
Lagardère SCA

Pierre Leroy

Thierry Funck-Brentano

Wspólnik Zarządzający,

Lagardère SCA

Arnaud Nourry

Prezes i

Dyrektor Generalny,

Hachette Livre

Wspólnik Zarządzający,

Lagardère SCA

Constance Benqué

Dyrektor Generalny,

Lagardère News

Dag Rasmussen

Prezes i

Dyrektor Generalny,

Lagardère Travel Retail

ZASADY OGÓLNE

ZAKRES ZASTOSOWANIA

Zasady przedstawione w niniejszym Kodeksie Etycznym mają zastosowanie do wszystkich osób i podmiotów zaangażowanych w działalność Grupy. Obejmuje to kierownictwo⁽¹⁾ i Pracowników spółek należących do Grupy – przy czym termin „Pracownicy” obejmuje również oddelegowany personel, pracowników tymczasowych i osoby wykonujące zadania na rzecz Grupy na podstawie umowy o współpracy – jak również do agentów i przedstawicieli Lagardère.

Analogicznie, Grupa oczekuje wdrożenia i przestrzegania niniejszych zasad również przez jej zewnętrznych partnerów⁽²⁾.

ROZPOWSZECHNIANIE I STOSOWANIE

Lagardère udostępnia swoim Pracownikom najnowszą wersję niniejszego Kodeksu. Pełną treść niniejszego Kodeksu, w języku angielskim, francuskim, niemieckim i hiszpańskim, można znaleźć na stronie internetowej Grupy (www.lagardere.com) i jej portalu intranetowym (<http://enter.lagardere.net>).

Aby zachować zgodność z ogólnymi zasadami niniejszego Kodeksu, Pracownicy muszą:

- zapoznać się z zasadami Kodeksu i stosować je przy wykonywaniu swoich codziennych obowiązków;
- dostosować swoje działania do środowiska pracy;
- okazywać wrażliwość i szacunek dla innych oraz dla wartości Grupy i różnic;
- zapewnić, aby ich zewnętrzni partnerzy działali zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Kodeksie.

Podmioty Grupy są odpowiedzialne za rozpowszechnienie i wdrożenie Kodeksu, natomiast Grupa musi zapewnić jego należyte i prawidłowe stosowanie.

WSPARCIE I POMOC DLA PRACOWNIKÓW

Grupa i wszystkie podmioty Grupy pomagają Pracownikom w zrozumieniu i stosowaniu zasad i wartości określonych w niniejszym Kodeksie. W razie potrzeby Pracownicy mogą zwrócić się o wyjaśnienie do ekspertów w dziedzinie prawa, jak zapewnić właściwe stosowanie Kodeksu przy wykonywaniu swoich codziennych obowiązków.

NIEPRZESTRZEGANIE KODEKSU ETYCZNEGO

Nieprzestrzeganie zasad określonych w niniejszym Kodeksie może stanowić przestępstwo lub działanie podlegające sankcjom karnym.

Ponadto, mogą zostać podjęte odpowiednie środki dyscyplinarne, zgodnie z wewnętrznymi zasadami i regulaminami danego podmiotu.

⁽¹⁾Termin „kierownictwo” odnosi się do członków organów administracyjnych, wykonawczych i zarządzających podmiotów Grupy Lagardère.

⁽²⁾Termin „partnerzy zewnętrzni” odnosi się przede wszystkim do dostawców, dystrybutorów, podwykonawców, franczyzodawców i franczyzobiorców Grupy oraz do organów rządowych i samorządowych.

KODEKS

ETYCZNY

GRUPY LAGARDÈRE

Lagardère dąży do prowadzenia działalności w sposób uczciwy i bezstronny oraz zgodnie z przepisami obowiązującymi we wszystkich krajach prowadzonej działalności, jak również zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Kodeksie.

Zasady te powinny być stosowane w kontekście relacji pomiędzy Pracownikami Grupy, jak również z zewnętrznymi partnerami, konkurencją, klientami i akcjonariuszami Grupy oraz ogółem społeczeństwa..

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

ZAPEWNIENIE PODSTAWOWYCH PRAW

PRAWA CZŁOWIEKA I WARUNKI PRACY

Jako wartości uniwersalne, prawa człowieka stanowią rdzeń i podstawę wartości przyjętych przez Grupę Lagardère. Grupa promuje i stosuje się do następujących zasad i dokumentów:

- zasady określone w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka⁽¹⁾;
- podstawowe zasady Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP);
- Wytoczne ONZ w zakresie biznesu i praw człowieka;
- Zasady „Global Compact” ONZ, którego sygnatariuszem Grupa jest od 2003 r.;
- Wytoczne dla międzynarodowych przedsiębiorstw organizacji współpracy gospodarczej i rozwoju (OECD).

Grupa oczekuje od swoich Pracowników i partnerów zewnętrznych ścisłego przestrzegania ww. podstawowych praw, w szczególności w zakresie:

- swobody zrzeszania się;
- poszanowania prywatności;
- uznania prawa do negocjacji umów dotyczących stosunku pracy;
- zakazu pracy dzieci oraz pracy wymuszonej lub przymusowej;
- zapobiegania dyskryminacji w zatrudnieniu.

Pracownicy i partnerzy

zewnętrzni Grupy muszą również przestrzegać lokalnych przepisów prawa dotyczących zatrudnienia i warunków pracy.

W szczególności Lagardère zobowiązuje się do:

- utrzymania bieżącego dialogu ze swoimi interesariuszami w ramach stałego procesu doskonalenia;
- proponowania procedur raportowania dla wszystkich interesariuszy w różnych krajach i podmiotach gospodarczych;
- regularnej oceny ryzyka łamania praw człowieka oraz do przeprowadzania częstych audytów i kontroli w tym zakresie.

⁽¹⁾Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

STOSUNKI WEWNĄTRZ GRUPY

Lagardère chce być odpowiedzialnym pracodawcą, aby wspierać wśród swoich pracowników cechy istotne dla sukcesu Grupy – motywację i kreatywność.

WARUNKI PRACY I POLITYKA BHP SŁUŻĄCE OCHRONIE ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO PRACOWNIKÓW

Grupa Lagardère zwraca szczególną uwagę na warunki pracy swoich pracowników, zatrudnionych bezpośrednio lub pośrednio przez jej podmioty. Grupa dąży do zapewnienia bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi wymogami prawnymi. W każdej sytuacji, która zagraża życiu lub zdrowiu pracownika, Grupa uznaje istotność prawa do zaprzestania wykonywania pracy. Grupa dokłada wszelkich starań, aby zmniejszyć ryzyko zdrowotne i zawodowe, dążąc do identyfikacji, zapobiegania i zarządzania wypadkami przy pracy i wszelkiego rodzaju ryzykiem. Podmioty Grupy są odpowiedzialne za ciągłe monitorowanie ryzyk, na które mogą być bezpośrednio lub pośrednio narażone. Grupa stara się również dostarczać wystarczające informacje, aby umożliwić wszystkim Pracownikom realizację ich obowiązków oraz zapewnić kontakt z przedstawicielami pracowników aby wszystkie kwestie dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy mogły być rozwiązywane na poziomie lokalnym.

Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do przestrzegania zasad Grupy dotyczących zdrowia, higieny i bezpieczeństwa pracy oraz do podejmowania wszelkich rozsądnych środków ostrożności w celu utrzymania bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy. Pracownicy muszą również upewnić się, że ich działania nie stanowią zagrożenia dla nich samych lub innych osób oraz że znają procedury, których należy przestrzegać w przypadku sytuacji awaryjnej w miejscu pracy. Pracownicy zobowiązani są zgłaszać swoim przełożonym wszystkie zachowania i sytuacje, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ich środowiska pracy, jak również każdy wypadek lub incydent, nawet najdrobniejszy.

WALKA Z DYSKRYMINACJĄ

Lagardère zobowiązuje się do równego traktowania wszystkich Pracowników i przestrzegania uczciwych praktyk zatrudnienia. Grupa sprzeciwia się wszelkim formom dyskryminacji ze względu na pochodzenie, styl życia, wiek, płeć, orientację seksualną, poglądy polityczne lub religijne, przynależność do związków zawodowych czy niepełnosprawność.

Grupa zachowuje neutralność w stosunku do wszystkich religii i podtrzymuje świecki pogląd na miejsce pracy. Lagardère szanuje przekonania i opinie swoich Pracowników oraz ich praktyki religijne, pod warunkiem, że nie mają one negatywnego wpływu na wewnętrzną organizację lub działalność Grupy. W kwestii przestrzegania świąt religijnych polityka Grupy opiera się na ramach prawnych obowiązujących w poszczególnych krajach prowadzonej działalności.

Aby zapewnić przestrzeganie powyższych zasad, Pracownikom nie wolno dyskryminować innych osób z jakiegokolwiek przyczyny.

PROMOWANIE SZACUNKU DLA INNYCH I ZERO TOLERANCJI DLA NĘKANIA

Wzajemny szacunek pomiędzy Pracownikami, niezależnie od ich poziomu odpowiedzialności, jest podstawową wartością Grupy. Dlatego też Lagardère zwraca się z prośbą do wszystkich swoich Pracowników, aby wykazywali się wrażliwością w stosunkach z innymi osobami, zarówno w komunikacji werbalnej, jak i w swoich działaniach.

Grupa zabrania stosowania jakichkolwiek form przymusu psychicznego i fizycznego oraz kar cielesnych w celach dyscyplinarnych, jak również wszelkich form nękania. Grupa nie zezwala na jakiegokolwiek nieodpowiednie zachowania i komentarze o charakterze seksistowskim i/lub seksualnym. W żadnej sytuacji zawodowej/służbowej nie ma uzasadnienia dla jakichkolwiek poniżających działań, przemocy czy obraźliwego języka.

Zasady te dotyczą wszystkich Pracowników oraz wszystkich przełożonych (Kierowników), którzy zobowiązani są dawać przykład swoim podwładnym.

STOSUNKI ZE ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI

Lagardère uznaje znaczenie funkcjonowania w organizacji niezależnych, wybranych w wolnych wyborach przedstawicieli Pracowników. Dzięki nim możliwe jest prowadzenie regularnego dialogu z kierownictwem na tematy związane z bezpieczeństwem i higieną oraz warunkami pracy, jak również dotyczące zmian organizacyjnych, które mogą mieć wpływ na pracę wykonywaną przez Pracowników. We wszystkich krajach Grupa przestrzega zasad, które pozwalają Pracownikom zrzekać się i ustanawiać własne organy przedstawicielskie. Ponadto, Grupa gwarantuje takim przedstawicielom dostęp do miejsc, gdzie wykonywana jest praca i do samych Pracowników.

KIEROWNICTWO

Grupa dokłada wszelkich starań, aby pomóc Pracownikom w realizacji ich potencjału zawodowego poprzez zapewnienie warunków pracy, w których nacisk kładzie się na kwestię wzajemnego szacunku, jak również poprzez promowanie podejścia Kierownictwa, które zachęca Pracowników do podejmowania odpowiedzialności i wykorzystywania własnej inicjatywy. Praca zespołowa jest jednym z kluczowych, jednoczących elementów kultury korporacyjnej Grupy i dlatego też Lagardère promuje ją, jako jeden ze sposobów na utrzymanie wysokiej jakości, produktywnego środowiska pracy.

Dlatego wszyscy Kierownicy powinni dawać przykład w swojej codziennej pracy i zachęcać swoich Podwładnych do etycznego postępowania. W przypadku prośby o wsparcie przełożeni mają obowiązek wspierania swojego personelu, udzielając Pracownikom pomocy lub porad i organizując pracę swoich Pracowników w taki sposób, aby promować zdrową równowagę pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym.

Lagardère zobowiązuje się do przestrzegania ram prawnych regulujących wymiar czasu pracy i prawo do cotygodniowego odpoczynku.

SKOLENIA I ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI AWANSU

Grupa jest zaangażowana w rozwój Pracowników w zakresie ich kompetencji i obowiązków zawodowych. Ma to kluczowe znaczenie dla sukcesu Lagardère. Grupa przywiązuje dużą wagę do zasad dotyczących równych szans i uczciwego traktowania, nagradzając Pracowników za ich zasługi i dobre wyniki. Grupa wspiera również rozwój Pracowników poprzez możliwość awansu, mobilność wewnętrzną i szkolenia zwiększające ich szanse na zatrudnienie.

Wszystkie osoby zajmujące odpowiedzialne stanowiska muszą przestrzegać powyższych zobowiązań i zwracać szczególną uwagę na dostępność szkoleń, możliwości awansu oraz na kwestię uczciwego traktowania pracowników.

POUFNOŚĆ INFORMACJI I OCHRONA PRYWATNOŚCI PRACOWNIKÓW

Lagardère w pełni szanuje prywatność swoich Pracowników i zobowiązuje się do zapewnienia poufności wszelkich danych osobowych Pracowników, które mogą być przez nią zbierane lub przechowywane. Podmioty Grupy są odpowiedzialne za ustanowienie procedur, zgodnie

z obowiązującymi przepisami krajowymi, mających na celu ochronę danych osobowych Pracowników oraz za ujawnianie wymaganych informacji odpowiednim organizacjom/organom.

Dlatego też każda osoba, która ma do czynienia z danymi osobowymi Pracowników musi zapewnić, aby przechowywane były wyłącznie dane niezbędne do wykonania czynności mieszczących się w zakresie jej odpowiedzialności. Dane osobowe muszą być przechowywane przez odpowiedni okres czasu, przy zachowaniu ich pełnego bezpieczeństwa i zgodnie z polityką Grupy w tym zakresie. Odpowiedzialne osoby muszą również zapewnić, aby dane tego rodzaju były przekazywane wyłącznie upoważnionym osobom i tylko wówczas, gdy jest to niezbędne. Dane osobowe nie mogą być dostępne dla osób spoza Grupy, z wyjątkiem sytuacji, gdy wymaga tego prawo.

Pracownicy, którzy mają jakiegokolwiek pytania lub potrzebują dodatkowych informacji w kwestiach związanych z ochroną danych, mogą skontaktować się z osobą odpowiedzialną za współpracę z lokalnym organem ochrony danych, w szczególności z Inspektorem Ochrony Danych w ich oddziale.

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

STOSUNKI Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI I KONKURENCJĄ

Stosunki Grupy z partnerami zewnętrznymi⁽¹⁾ muszą opierać się na wzajemnym szacunku w celu ułatwienia dialogu, interakcji i współpracy. Oczekuje się, że wszyscy Pracownicy będą postępować uczciwie i bezstronnie w stosunku do zewnętrznych partnerów i konkurencji Grupy oraz utrzymywać z nimi stosunki oparte na szacunku przy jednoczesnym zachowaniu ścisłej zgodności z obowiązującymi przepisami. Grupa Lagardère oczekuje, że jej partnerzy zewnętrzni będą przestrzegać tych zasad.

KONKURENCJA I UCZCIWE PRAKTYKI BIZNESOWE

Przepisy dotyczące praktyk biznesowych, zwłaszcza przepisy dotyczące konkurencji i przejrzystości cenowej, mają na celu utrzymanie konkurencyjnej gospodarki i promowanie uczciwej konkurencji.

Grupa Lagardère jest zdania, że w jej własnym interesie leży rozwój działalności w sektorach, w których obowiązują zdrowe praktyki handlowe, umożliwiające wszystkim graczom rynkowym wykorzystanie ich potencjału. W związku z tym działalność Grupy opiera się na uczciwych i sprawiedliwych praktykach biznesowych.

Lagardère szanuje zasady uczciwej konkurencji i zabrania stosowania niezgodnych z prawem lub nieuczciwych praktyk w celu uzyskania przewagi konkurencyjnej. W szczególności Grupa zobowiązuje się:

- ➔ zakazywać wszelkiego rodzaju porozumień pomiędzy Lagardère i jej konkurencją, które mają na celu koordynację ich strategii na rynku, podział klientów lub rynków regionalnych między sobą bądź wymianę informacji istotnych dla działalności bez odpowiednich ram prawnych;
- ➔ zapewnić, aby projekty lub oferty opracowywane we współpracy z jej konkurencją zapewniały klientom lepszą obsługę i w żaden sposób nie prowadziły do wyeliminowania konkurencji, jak również, aby pomiędzy stronami dochodziło do wymiany tylko takich informacji, które są absolutnie niezbędne dla ich współpracy;
- ➔ zachować niezależność przy ustalaniu cen sprzedaży lub ofert handlowych;
- ➔ przestrzegać zasad regulujących procesy konkurencyjne podczas udziału w przetargach i powstrzymać się od wszelkich praktyk mających na celu obejście lub zakłócenie przetargów, zarówno w relacjach z konkurencją, jak i podmiotami zamawiającymi.

Ze względu na potencjalną złożoność i wyzwania związane z praktycznym zastosowaniem prawa konkurencji, Grupa rekomenduje podejście oparte na zasadzie ostrożności.

⁽¹⁾Termin „zewnętrzni partnerzy” odnosi się przede wszystkim do dostawców, dystrybutorów, podwykonawców, franczyzodawców i franczyzobiorców Grupy oraz do rządów i lokalnych organów.

ZAKAZ KORUPCJI

Lagardère przywiązuje szczególną wagę do przestrzegania wytycznych antykorupcyjnych OECD. Grupa nie toleruje jakichkolwiek przejawów korupcji. Polityka antykorupcyjna i ustanowione przez Grupę procedury dotyczące przeciwdziałaniu korupcji są zgodne z jej normami etycznymi i mają zastosowanie do wszystkich osób.

Grupa Lagardère nie zgadza się, zatem, na jakiegokolwiek obietnice, oferty, przyzwalanie, przekazywanie, zabieganie lub przyjmowanie nienależnych płatności czy innych korzyści w celu uzyskania lub utrzymania umowy, poprzez wywieranie niezgodnego z prawem wpływu na proces decyzyjny lub nadużywanie jakiegokolwiek wpływu - faktycznego lub domniemanego – na osoby trzecie.

Mówiąc bardziej ogólnie, powyższe zasady mają zastosowanie do kontaktów z klientami, dostawcami z sektora prywatnego lub publicznego, jak również z organami i agencjami rządowymi, szczególnie w zakresie działań podlegających procedurom zamówień publicznych lub zezwoleń.

Wszyscy Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania obowiązujących przepisów w tym zakresie oraz procedur zgodności ustanowionych wewnątrz Grupy w celu zapobiegania i identyfikowania wszelkiego ryzyka korupcji.

USŁUGI PŁATNYCH POŚREDNIKÓW

Korzystanie z usług płatnych pośredników jest uzasadnione tylko wówczas, jeśli dotyczy to faktycznie wykonywanych usług oraz pod warunkiem zachowania ścisłej zgodności z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

Przy korzystaniu z usług płatnych pośredników wszyscy Pracownicy muszą zapewnić ścisłą zgodność z procedurami obowiązującymi w Grupie Lagardère, w taki sposób, aby Grupa nie mogła być pociągnięta do odpowiedzialności za działania pośrednika. Procedury te obejmują przeprowadzenie kontroli wstępnych, sporządzenie formalnej umowy i monitorowanie jej przestrzegania w praktyce. Wszyscy Pracownicy muszą upewnić się, że pośrednik otrzymuje wynagrodzenie za faktycznie wykonane usługi, zgodnie z postanowieniami zawartej z nim umowy. Przed zaangażowaniem jakiegokolwiek pośrednika Pracownicy powinni również sprawdzić, czy pomiędzy danym pośrednikiem a innymi osobami zainteresowanymi nie istnieje żaden konflikt interesów.

KONFLIKTY INTERESÓW

Wszyscy pracownicy mogą znaleźć się w sytuacji, w której ich osobiste interesy, interesy powiązanej⁽¹⁾ z nimi osoby lub podmiotu prawnego bądź też bliskiej im osoby (tj. członka bliskiej rodziny⁽²⁾) mogłyby potencjalnie kolidować z interesami Grupy lub sprawiać wrażenie niestosowności.

Dlatego pracownicy powinni unikać wszelkich sytuacji, które mogą prowadzić do powstania konfliktu interesów i informować swoich przełożonych, jeśli znajdują się w sytuacji faktycznego lub potencjalnego konfliktu interesów.

Zgodnie z ogólną zasadą i w ramach środka zapobiegawczego wszyscy Pracownicy powinni być w stanie wykazać, że w kontaktach z zewnętrznymi partnerami i konkurencją postępują uczciwie.

⁽¹⁾Termin „powiązany” odnosi się do każdego bezpośredniego lub pośredniego powiązania pomiędzy stroną trzecią (np. dostawcą, klientem, partnerem, konkurencją lub osobą, z którą nawiązana została współpraca), a Pracownikiem. W odniesieniu do osoby trzeciej Pracownik może być np. pracownikiem, konsultantem, członkiem kierownictwa, funkcjonariuszem organów, udziałowcem, współnikiem, członkiem stowarzyszenia lub klientem prywatnym.

⁽²⁾Dla celów niniejszego Kodeksu „członek bliskiej rodziny” oznacza małżonka lub partnera Pracownika, rodziców, dziadków, dzieci, rodzeństwo, teściów, synową lub zięcia, kuzynostwo w pierwszej linii lub innych członków rodziny Pracownika.

PREZENTY I INNE KORZYŚCI

Drobne prezenty firmowe, zaproszenia i inne korzyści (takie jak rozrywka, rabaty i usługi) mające na celu rozwijanie pełnych szacunku relacji, wzmacnianie wizerunku marki lub promowanie produktów i usług to powszechna praktyka biznesowa.

Pracownicy, którzy oferują, proponują, obiecują prezenty lub zaproszenia bądź też podejmują jakiegokolwiek działania w celu wywarcia wpływu na zamierzonego beneficjenta w celu uzyskania preferencyjnego traktowania lub nienależnej korzyści – z naruszeniem prawa lub obowiązku lojalności wobec pracodawcy – zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za korupcję.

Przyjmowanie od osób trzecich lub oferowanie im prezentów bądź innych korzyści musi odbywać się w ścisłej zgodności z procedurami Grupy oraz z zasadami mającymi zastosowanie do każdego podmiotu z Grupy Lagardère.

Zabieganie o prezenty lub inne korzyści jest surowo zabronione.

WKŁAD DOKONYWANY NA RZECZ ORGANIZACJI POLITYCZNYCH I/LUB RELIGIJNYCH PRZEZ LUB W IMIENIU PODMIOTÓW NALEŻĄCYCH DO GRUPY

Niezależność jest jedną z kluczowych wartości grupy Lagardère. Stąd też Grupa zawsze zachowuje neutralną pozycję w odniesieniu do polityki i religii. Wykonując swoje obowiązki Grupa i jej Pracownicy zobowiązują się, że nie będą przekazywać jakichkolwiek świadczeń – w tym pieniężnych, w postaci czasu pracy czy materiałów – na rzecz organizacji religijnych, grup politycznych lub organizacji, których celem jest promocja partii politycznych, ani na rzecz kampanii prowadzonych przez kandydatów startujących w wyborach ogólnokrajowych czy lokalnych.

POLITYKA ODPOWIEDZIALNYCH ZAKUPÓW

Grupa stara się utrzymywać i promować odpowiedzialne i uczciwe stosunki ze swoimi dostawcami i podwykonawcami.

Poprzez swoją politykę odpowiedzialnych zakupów Lagardère stara się utrzymywać uczciwe relacje biznesowe i uważnie monitorować zgodność z negocjowanymi warunkami zakupów i płatności. W zamian za to, Grupa oczekuje od swoich dostawców i podwykonawców prowadzenia działalności w sposób sprzyjający jej własnym celom w zakresie zrównoważonego rozwoju – społecznym, środowiskowym i biznesowym.

W szczególności Lagardère wymaga od swoich partnerów, a pośrednio od wszystkich partnerów swoich partnerów, przestrzegania zasad społecznej odpowiedzialności biznesu określonych w Karcie Odpowiedzialnego Dostawcy. Karta ta określa wymagania, których muszą przestrzegać dostawcy w celu utrzymania trwałych relacji biznesowych i obejmuje:

- ➔ warunki pracy: zakaz pracy dzieci i pracy wymuszonej lub przymusowej wraz z wszelkimi formami dyskryminacji, jak również szczególne wymagania w zakresie wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia, zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, wolności zrzeszania się itd.;
- ➔ uwarunkowania środowiskowe: zarządzanie surowcami, odpadami, emisjami do wody i powietrza, substancjami niebezpiecznymi itd.;
- ➔ warunki związane z prowadzeniem działalności: zakaz korupcji, przestrzeganie sankcji międzynarodowych itp.

PROMOWANIE ZASAD KODEKSU WŚRÓD ZEWNĘTRZNYCH PARTNERÓW GRUPY

Grupa Lagardère zobowiązuje się do promowania opisanych powyżej zasad, jak również faktu istnienia Kodeksu Etycznego, w tym poprzez umieszczanie odnośnika do Kodeksu przy zawieraniu umów z osobami trzecimi zaangażowanymi w jej działalność, takimi jak dostawcy, usługodawcy i podwykonawcy. Grupa oczekuje również, że jej partnerzy zewnętrzni będą przestrzegać zasad analogicznych do zapisów niniejszego Kodeksu.

PRZESTRZEGANIE MIĘDZYNARODOWYCH SANKCJI GOSPODARCZYCH

Grupa prowadzi politykę egzekwowania przestrzegania międzynarodowych sankcji gospodarczych oraz innych podobnych, obowiązujących środków, zarówno w zakresie identyfikacji zabronionych działań, jak i podejmowania czynności w celu zablokowania aktywów niektórych osób lub podmiotów.

ZWALCZANIE PROCEDERU PRANIA PIENIĘDZY

Grupa stara się zapewnić, aby jej działalność nie była wykorzystywana do prania brudnych pieniędzy. Grupa zapewnia również, aby jej transakcje były zgodne z prawem, a jej partnerzy biznesowi przestrzegali obowiązującej legislacji.

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

STOSUNKI Z KLIENTAMI

Sukces Grupy Lagardère opiera się na szacunku dla klientów i zapewnieniu ich satysfakcji. Wymaga to od wszystkich Pracowników, aby w stosunkach z klientami zachowywali absolutną uczciwość w celu budowania z nimi silnych relacji, opartych na wzajemnym zaufaniu.

WYDAJNOŚĆ PRODUKTÓW I USŁUG

Grupa dąży do budowania bliskich, trwałych relacji ze swoimi klientami poprzez dostarczanie im wysokiej jakości produktów i usług, odpowiadających ich potrzebom i oczekiwaniom.

Od każdego Pracownika oczekuje się wsparcia w realizacji tych celów poprzez:

- ➔ zwracanie szczególnej uwagi na klientów, bez z góry przyjętych założeń, aby przewidywać ich potrzeby i oferować im różnorodne produkty i usługi;
- ➔ skrupulatne monitorowanie produktów i usług oferowanych przez Grupę oraz dążenie do wprowadzania innowacji oraz poprawy jakości i bezpieczeństwa oferowanych produktów i usług.

ZASADY DOTYCZĄCE ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

Grupa ściśle monitoruje przestrzeganie zasad zdrowia i bezpieczeństwa żywności w swoich punktach sprzedaży – na wynos i na miejscu. Wytyczne dotyczące bezpieczeństwa żywności są punktem odniesienia we wszystkich krajach, w których Grupa prowadzi działalność w branży spożywczej. Wytyczne te określają zasady, które częstokroć są bardziej surowe niż lokalne przepisy dotyczące higieny.

UCZCIWA REKLAMA I MARKETING

Lagardère dąży do budowania relacji z klientami opartych na szacunku i zaufaniu. Grupa dokłada wszelkich starań, aby informacje, które otrzymują klienci były jak najbardziej uczciwe i rzetelne. W tym zakresie Lagardère ściśle przestrzega przepisów dotyczących reklamy i marketingu.

Jeśli chodzi o usługi reklamowe świadczone przez Grupę na rzecz jej klientów, wszyscy Pracownicy muszą posiadać szczegółową wiedzę na temat obowiązujących przepisów dotyczących przejrzystości reklamy oraz zobowiązani są do ich przestrzegania.

POUFNOŚĆ INFORMACJI ORAZ OCHRONA PRYWATNOŚCI DOSTAWCÓW I KLIENTÓW

Każdy Pracownik jest odpowiedzialny za ochronę informacji o klientach i dostawcach, w szczególności wszelkich danych osobowych zbieranych lub przechowywanych przez Lagardère. Służy to zapewnieniu, aby informacje tego rodzaju nie zostały ujawnione lub wykorzystane w jakikolwiek zabroniony lub niewłaściwy sposób.

Dlatego też każda osoba, która ma do czynienia z danymi osobowymi klientów lub dostawców musi zapewnić, aby przechowywane były wyłącznie dane niezbędne dla wykonywanej działalności. Dane osobowe muszą być przechowywane przez odpowiedni okres czasu, przy zachowaniu ich pełnego bezpieczeństwa i zgodnie z polityką Grupy w tym zakresie. Pracownicy muszą również zapewnić, aby dane tego rodzaju były przekazywane wyłącznie upoważnionym osobom i tylko wówczas, gdy jest to niezbędne.

Pracownicy, którzy mają jakiegokolwiek pytania lub potrzebują dodatkowych informacji w kwestiach związanych z ochroną danych, mogą skontaktować się z osobą odpowiedzialną za współpracę z lokalnym organem ochrony danych, w szczególności z Inspektorem Ochrony Danych w ich oddziale.

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

STOSUNKI Z AKCJONARIUSZAMI

Grupa stara się traktować swoich akcjonariuszy z szacunkiem i zasłużyć na ich zaufanie. Dlatego Lagardère dokłada wszelkich starań, aby nie tylko zmaksymalizować wartość swoich aktywów, ale również je rozwijać i chronić w najlepszy możliwy sposób.

OCHRONA MIENIA I MAREK GRUPY

Pracownicy muszą ściśle przestrzegać zasad ochrony mienia i marek Grupy. Przy wykonywaniu swoich obowiązków służbowych pracownicy są odpowiedzialni za ochronę majątku należącego do Lagardère oraz za efektywne i właściwe jego wykorzystanie.

Pracownicy muszą podjąć wszelkie niezbędne środki w celu ochrony mienia i marek Grupy.

Mówiąc bardziej ogólnie – wszyscy Pracownicy są odpowiedzialni za ochronę aktywów Grupy, zarówno materialnych, jak i niematerialnych, przed utratą, uszkodzeniem, niewłaściwym wykorzystaniem, kradzieżą, sprzeniewierzeniem lub zniszczeniem.

Pracownicy są również zobowiązani do wykorzystywania zasobów Grupy wyłącznie w celu realizacji swoich obowiązków i do działania w taki sposób, aby nie szkodzić dobremu imieniu i reputacji Lagardère. Zasoby Grupy nie mogą być wykorzystywane przez jej Pracowników do realizacji ich własnych celów lub do konkutowania z Lagardère, bezpośrednio bądź pośrednio.

PRZEJRZYSTOŚĆ SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Grupa dokłada wszelkich starań, aby dostarczać swoim akcjonariuszom i społeczności finansowej zrozumiałe, przejrzyste, istotne i wiarygodne informacje. Grupa wsłuchuje się w ich opinie, przede wszystkim za pośrednictwem Komitetu Konsultacyjnego Akcjonariuszy. Grupa ściśle przestrzega przepisów dotyczących giełd papierów wartościowych i dokłada starań, aby jej sprawozdania finansowe dokładnie odzwierciedlały prowadzoną działalność.

Pracownicy są zobowiązani do należytego i rzetelnego wykazywania wszystkich transakcji finansowych i księgowych oraz do przekazywania odpowiedniej, autentycznej dokumentacji potwierdzającej wszystkie zapisy księgowe.

Pracownicy współpracujący z biegłymi rewidentami podczas audytu, mają obowiązek zachowania uczciwości i powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby wprowadzić rewidentów w błąd.

Pracownicy bezpośrednio lub pośrednio zaangażowani w przygotowywanie raportów lub informacji do publikacji we wszystkich mediach, jak również pracownicy, którzy regularnie komunikują się z prasą, inwestorami i analitykami w kwestiach dotyczących Grupy Lagardère, muszą zapewnić, aby raporty i informacje były kompletne, rzetelne, dokładne i przejrzyste oraz zgodne z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi i wszystkimi procedurami mającymi zastosowanie w Grupie.

POUFNOŚĆ INFORMACJI DOTYCZĄCYCH GRUPY

Lagardère przestrzega zasady równego dostępu do informacji dla wszystkich stron trzecich. Grupa definiuje informacje niepubliczne, jako informacje, które nie zostały rozpowszechnione wśród szerokiej grupy inwestorów lub innych stron trzecich.

I. INFORMACJE POUFNE

Termin „informacje poufne” obejmuje wszystkie niepubliczne informacje, które w przypadku ujawnienia mogłyby zostać wykorzystane przez konkurencję Lagardère lub zaszkodzić Grupie, jej partnerom czy jej klientom.

Pracownicy są zobowiązani do zachowania takich informacji w tajemnicy, nawet po zakończeniu pracy w Grupie Lagardère.

II. INFORMACJE WEWNĘTRZNE

Zgodnie z Kartą Poufności i Etyki Rynkowej obowiązującą Pracowników Grupy Lagardère, informacje wewnętrzne będące w posiadaniu Pracowników muszą pozostać poufne, tak długo, jak nie zostaną podane do wiadomości publicznej przez Grupę.

Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania zapisów Karty.

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA

Grupa chce, aby jej działania przyczyniały się do poprawy warunków życia i dobrobytu społeczności w krajach, w których prowadzi swoją działalność.

W związku z tym Grupa podjęła zobowiązanie uczestniczenia w rozwoju gospodarczym i społecznym tych krajów we współpracy z miejscowymi interesariuszami.

Grupa Lagardère stara się również wносить wkład do społeczeństwa obywatelskiego.

Lagardère wspiera inicjatywy w zakresie współpracy i sponsoringu. Kadry kierownicze poszczególnych podmiotów Grupy mogą swobodnie zdecydować, które inicjatywy chciałyby wesprzeć, pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z polityką komunikacji Grupy lub z wymogami dotyczącymi stosunków z partnerami.

Ethics Line to poufna platforma służąca do zgłaszania podejrzanych, niedozwolonych lub nieetycznych działań bądź zachowań w Grupie. Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o zapoznanie się z sekcją „System Zgłaszania Nieprawidłowości” na str. 21 niniejszego Kodeksu.

ŚRODOWISKO NATURALNE

Grupa Lagardère stoi na stanowisku, że poszanowanie i ochrona środowiska naturalnego to kwestie o znaczeniu krytycznym, dlatego też Grupa zobowiązała się do stałego zmniejszania wpływu swojej działalności na środowisko.

Grupa Lagardère oczekuje od swoich Pracowników, że wykonując swoją pracę będą traktować kwestie dotyczące środowiska naturalnego w sposób priorytetowy. W związku z tym, wykonując swoje obowiązki, każdy Pracownik powinien wspierać Grupę w realizacji jej zobowiązań poprzez przestrzeganie obowiązujących przepisów i wewnętrznych zasad dotyczących ochrony środowiska.

PROMOWANIE PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I ZGODNOŚĆ Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI W TYM ZAKRESIE

Jako odpowiedzialna firma, Lagardère dba o to, aby zarządzanie rozwojem i wzrostem jej działalności odbywało się z należyтым uwzględnieniem środowiska naturalnego oraz lokalnych - krajowych i międzynarodowych - przepisów obowiązujących w zakresie ochrony środowiska.

Grupa Lagardère zdaje sobie sprawę z faktu, iż jej finanse uzależnione są do pewnego stopnia od podejścia do kwestii ochrony środowiska naturalnego. Grupa dąży do ograniczenia zagrożeń dla środowiska i wpływu prowadzonej działalności na środowisko naturalne. Stąd też Lagardère w swoich działaniach uwzględnia fundamentalne zasady dotyczące ochrony środowiska takie jak dbałość i zapobieganie..

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ŚRODOWISKO

Grupa Lagardère ustanowiła politykę mającą na celu ograniczenie wpływu prowadzonej działalności na środowisko. W szczególności obejmuje to realizację celów związanych ze zmianami klimatycznymi i ochroną zasobów naturalnych poprzez:

- ➔ ograniczanie ilości odpadów oraz promowanie gospodarki o zamkniętym obiegu;
- ➔ optymalizację zużycia energii;
- ➔ odpowiedzialne wykorzystanie surowców.

W praktyce oznacza to:

- ➔ zwiększenie procentowego udziału certyfikowanego papieru kupowanego do produkcji wyrobów papierniczych (książki i czasopisma);
- ➔ w miarę możliwości – używanie do produkcji papieru z recyklingu (makulatura);
- ➔ stopniowe zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych związanych z prowadzoną działalnością w ramach strategii niskoemisyjnej Grupy;
- ➔ zwiększanie trwałości produktów (zrównoważony rozwój - poprzez krótsze kanały dystrybucji i zmniejszenie marnotrawienia żywności oraz ograniczenie korzystania z jednorazowych tworzyw sztucznych itp.).

Grupa promuje powyższe cele i zobowiązania wśród swoich podmiotów oraz w obrębie całego łańcucha wartości, angażując w razie potrzeby wszystkich kontrahentów (podwykonawców, dostawców, licencjobiorców itd.).

SYSTEM ZGŁASZANIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI

W ramach swojego podejścia etycznego i podejścia do kwestii zapobiegania ryzyku, Lagardère zachęca do zgłaszania wszelkich podejrzanych, bezprawnych lub nieetycznych zachowań.

W tym celu stworzona została specjalna, bezpieczna platforma do zgłaszania nieprawidłowości – Ethics Line (Linia etyczna) – dostępna za pośrednictwem strony internetowej Grupy (www.lagardere.com).

Ta wielojęzyczna platforma, dostępna dla wszystkich osób zainteresowanych przez całą dobę, obsługiwana jest przez zewnętrznego dostawcę usług.

Zgłoszenia trafiają do dostawcy usług obsługującego platformę i do ograniczonej liczby uprawnionych Pracowników, których obowiązują ścisłe zasady poufności.

Grupa Lagardère zapewnia ścisłą poufność wszystkich informacji zgłoszonych przez użytkowników platformy. Ma to na celu ochronę interesów nie tylko samych użytkowników, ale również osób, których zachowanie zostało zgłoszone.

Platforma Ethics Line służy w szczególności do zgłaszania następujących informacji:

- ➔ naruszenie tajemnicy handlowej;
- ➔ naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;
- ➔ cyberprzestępczość;
- ➔ naruszenie praw człowieka i podstawowych zasad wolności;
- ➔ środowisko i zasoby naturalne;
- ➔ konkurencja i nieuczciwe praktyki biznesowe;
- ➔ konflikty interesów;
- ➔ korupcja i płatna protekcja;
- ➔ dyskryminacja, nękanie i seksizm;
- ➔ zdrowie i bezpieczeństwo osób;
- ➔ przestępstwa podatkowe, księgowość lub finansowe, wewnętrzne nadużycia finansowe i pranie pieniędzy;
- ➔ międzynarodowe sankcje gospodarcze i embarga.